

Правила за медиация

I. Общи положения

Същност и приложно поле:

Чл. 1. (1) Медиацията е способ за доброволно разрешаване на спорове, при който страните се подпомагат от трето, неутрално и безпристрастно лице – медиатор, за постигане на взаимно приемливо споразумение.

(2) Правилата се прилагат за разрешаване на граждански, търговски, трудови, семейни и административни спорове, свързани с права на потребители, и други спорове между физически и/или юридически лица, както с вътрешен, така и с международен характер.

(2) Наличието на висящ съдебен или арбитражен процес по същия спор не е пречка за започване на медиация по тези Правила.

III. Подготвителни действия преди провеждане на медиацията

Започване на медиацията:

Чл. 2. (1) Медиацията започва по общо съгласие на страните по спора, изразено устно или писмено.

(2) Медиацията започва въз основа на заявление за медиация, изготвено по образец или в свободен текст, което може да се подаде от една от страните или общо от всички страни, и съдържа:

а) данни за идентификация на страните по спора и техните представители, ако има такива, като: имена и адресите, както и данни за контакт: телефони и електронна поща;

б) кратко описание на предмета на спора, включително, ако това е възможно, оценка на стойността му;

в) предложение за един или повече медиатори.

(3) Към заявлението се прилага документ за платена такса съгласно Тарифата за таксите.

(4) Когато заявлението за медиация се подава от една от страните, медиаторът изпраща незабавно препис от това заявление на другата страна, като поканва страната в подходящ срок с оглед особеностите на спора да заяви дали приема или отказва да участва в медиацията.

(5) След получаването на съгласието на другата страна да участва в медиация, медиаторът предприема необходимите подготвителни действия за провеждане на медиация.

Избор на медиатор:

Чл. 3. (1) Всяка страна посочва най-малко един медиатор. .

(2) В случай, че двете страни посочат различни медиатори, медиацията се провежда от двамата медиатори /ко-медиация/, посочени от страните като основни, след потвърждение от медиаторите, че имат възможност и не съществуват пречки да поемат случая.

(3) В случай, че страните не могат да постигнат споразумение относно избора на медиатори, медиаторът им оказва съдействие до постигане на съгласие.

(4) Към избор на нов медиатор се пристъпва в следните случаи:

1. при липса на съгласие от страна на медиатора да поеме провеждането на медиация;
2. при самоотвод;
3. при уважен отвод;
4. при прекратяване на функциите на медиатора, съгласно чл. 5.

(5) След като страните изберат медиатор/и, той/те подписват декларация за поемане на случай по образец, в която трябва да посочат всички обстоятелства, които могат да породят основателни съмнения за безпристрастност или независимост. Това задължение

остава и през цялото времетраене на медиацията. Подписаната декларация се предоставя на страните.

Отвод:

Чл. 4. (1) В случай, че медиаторът прецени, че не може да бъде независим, безпристрастен и неутрален, както и когато биха могли да се породят основателни съмнения относно неговата независимост, безпристрастност и неутралност, той следва да си направи самоотвод.

(2) При условие, че са налице обстоятелства, които могат да породят основателни съмнения относно безпристрастността и неутралността на медиатора, страните могат да поискат неговия отвод по всяко време на медиацията.

Прекратяване на функциите на медиатора:

Чл. 5. (1) Функциите на медиатора се прекратяват и при следните случаи:

1. ако страна или всички страни се откажат от медиатора;
2. медиаторът бъде заличен от Единния регистър на медиаторите;
3. медиаторът се откаже от поетия ангажимент по конкретен спор;
4. медиаторът не изпълнява своите задължения съгласно Закона, Процедурните и етични правила за поведение на медиатора, и настоящите Правила;
5. медиаторът нарушава подписаното със страните Споразумение за медиация.

III. Приложими правила и принципи за провеждане на медиация

Приложими правила за провеждане на медиация:

Чл. 6. Медиацията се провежда в съответствие със Закона за медиация, Наредбата по чл. 8 от Закона за медиацията, тези Правила, съобразно желанията на страните и преценката на медиатора.

Принципи на медиацията:

Чл. 7. Принципите, които се прилагат в процеса на медиация са:

1. Доброволност на участието на страните и поверителност относно информацията;
2. Страните се ангажират да участват в нея добросъвестно;
3. Медиаторът е длъжен да води процедурата по безпристрастен начин, да осигури на страните равнопоставеност на участието им и да не налага решение.

Представителство на страните и участие в заседанията:

Чл. 8. (1) Страните по спора участват в медиацията лично или чрез надлежно упълномощен представител.

(2) Страните могат да бъдат подпомагани в медиацията и от адвокати, консултанти, както и от други специалисти.

Съдействие от страните в медиацията:

Чл. 9. (1) Всяка страна съдейства добросъвестно на медиатора за бързото провеждане на медиацията.

(2) Страните приемат, че изходът от медиацията зависи от активното им участие и готовност за сътрудничество и че тя може да бъде прекратена от медиатора при липсата на воля за сътрудничество или за разрешаване на спора.

Участие на медиаторите:

Чл. 10. Медиацията се провежда от един или двама медиатори;

Роля на медиатора:

Чл. 11. (1) Медиаторът подпомага разрешаването на спорните въпроси между страните по подходящ начин в зависимост от особеностите на спора;

(2) Медиаторът няма право да дава правни съвети на страните;

(3) Преди започване на медиацията, медиаторът заедно със страните уговарят условията на процедурата – правилата, по които ще се провеждат разговорите, както и време, място, език, продължителност, участници и други параметри на процедурата. Максималният законов срок за провеждане на медиация не може да е повече от 6 месеца от започването ѝ.

(4) Медиаторът/ите отговарят за създаването на благоприятна среда за конструктивен разговор между страните и за разрешаване на спора, както и запазването на тайните на страните.

(5) Медиаторът/ите направляват разговора като осигуряват изслушване на всеки, проучване на спорните въпроси и фактите, изследване на интересите на всяка страна, и подпомагат проучването на подходящи варианти за разрешаване на спора според критерии, приемливи за страните.

(5) Медиаторът/ите осигуряват възможност на всяка страна:

1. да изрази мнението си по спорните въпроси и важните за нея неща, и да участва в обсъждането на варианти за постигането им;

2. да чуе и разбере мненията на другата страна – по спорните въпроси, важните за нея неща и вариантите за решаване на спора;

3. да участва равнопоставено в начертаването на стъпки за решение, което я удовлетворява;

4. да обсъди конкретни действия за подобряване на комуникацията с другата страна;

5. да бъдат изслушани и отразени емоциите, притесненията и нуждите ѝ във връзка със спора, така, че да се почувства разбрана и зачетена по време на медиацията – от медиаторите, и когато е възможно, и от другата страна.

(6) Подпомагат уточняването на съдържанието на спогодбата като изясняват точното намерение на страните по ясен и конкретен начин, и го записват с думите на страните.

(7) Медиаторите не дават съвети или указания на страните как да разрешат спора си, нито им налагат обвързващо решение.

(8) Медиаторите не отговарят за постигането на споразумение, нито за изпълнението на договореностите между страните.

(9) Страните се насърчават да се консултират с доверен правен съветник във всеки момент от медиацията, включително да участват с такъв по време на процедурата. Във всички случаи, преди подписване на споразумението е силно препоръчително страните да потърсят адвокатски съвет по отношение на поетите със споразумението ангажименти.

(10) Медиаторите нямат задължение да анализират или защитават законните права и задължения на страните.

(11) Медиаторите не отговарят за изготвянето или подаването на каквито и да е правни документи, включително за оформянето на споразумението между страните по начин, по който да бъде валидно и обвързващо за тях. Това е ангажимент на страните и техните адвокати.

Ограничения за участие на медиатора в други производства по същия спор:

Чл. 12. Освен при общо съгласие на страните, медиаторът не може да действа в друго качество, различно от медиатор - арбитър, експерт, свидетел, представител или консултант на някоя от страните, във висящо или бъдещо производство, съдебно, арбитражно или друго, свързано със спора, предмет на медиация.

Предоставяне на информация и материали на медиатора:

Чл. 13. (1) С оглед постигането на целите на медиацията, страните са длъжни да предоставят на медиатора своевременно необходимата за работата му по случая информация.

(2) Медиаторът може във всеки момент от медиацията да покани страната да предостави допълнителна информация и материали, които той счита за полезни.

Поверителност на информацията:

Чл. 14. (1) Медиаторът е свободен да се среща и да обменя информация с всяка от страните с ясното разбиране, че информацията, писмена или устна, дадена на такива срещи и при такъв обмен няма да бъде разкривана, включително на другата страна, без изричното съгласие на страната, която я е предоставила.

(2) По време на срещите на страните с медиатора не се водят протоколи.

(3) Всяка страна, която участва в медиацията, включително медиаторът, страните, техните представители и консултанти, независими експерти и други лица, присъстващи на срещите на страните с медиатора, спазват поверителността на медиацията и не могат да използват или разкриват на когото и да е информация, свързана с или получена по време на медиацията, освен ако страните и медиатора писмено уговорят друго. Всяко от участващите в медиацията лица подписва преди започване на медиацията съответен документ, с който се задължава да съблюдава поверителност.

(4) Освен ако страните уговорят друго, всяко лице, което участва в медиацията, при прекратяването ѝ връща на предоставилата ги страна всякакви писма, документи или други материали, предоставени от някоя от страните, без да запазва копие от тях. Всякакви бележки, водени от някое от присъстващите лица и свързани със срещите на страните с медиатора, се унищожават при прекратяване на медиацията.

(5) Освен ако страните са уговорили друго, медиаторът и страните няма да представят като доказателства или по какъвто и да е друг начин в съдебна или арбитражна процедура следното:

1. изказани възгледи или предложения, направени от някоя от страните соглед на възможно уреждане на спора;
2. признания, направени от страна в процеса на медиацията;
3. фактът, че някоя от страните е или не е показала желание да приеме предложение за разрешаване на спора, направено от медиатора или от другата страна.

IV. Провеждане на медиацията

Общи и отделни срещи:

Чл. 15. Медиацията се извършва чрез провеждане на общи срещи и когато медиаторът сметне това за необходимо, на отделни срещи между медиатора и всяка от страните. Медиаторът провежда отделни срещи с всяка от страните при зачитане на равните им права за участие в процедурата.

Информирание на страните за медиацията:

Чл. 16. При започване на медиацията медиаторът представя на страните същността на процедурата, своята роля и ролята на участниците в нея, правилата за провеждането ѝ и ги информира за последиците от медиацията и възможностите евентуално постигната спогодба да бъде изпълнена.

V. Спиране и прекратяване на медиацията

Основания за спиране на медиацията:

Чл. 17. (1) Медиацията се спира:

1. по общо съгласие на страните или по искане на една от страните;
2. при смърт на медиатора;
3. в случаите на отвод на медиатора;
4. при прекратяване на функциите на медиатора съгласно чл. 5 от настоящите Правила.

(2) Ако медиацията се провежда по време на висящо съдебно или арбитражно производство, страните незабавно уведомяват компетентния орган за спирането на процедурата.

Основания за прекратяване на медиацията:

Чл. 18. Процедурата по медиация се прекратява:

1. с постигането на спогодба;
2. по общо съгласие на страните;
3. при отказ на една от страните, изразен в писмено уведомление до Центъра за медиация, а след определянето на медиатор - до медиатора;
4. по преценка на медиатора, когато по спора не може да се очаква спогодба, за което той уведомява страните писмено;
5. с изтичането на определен от страните краен срок;
6. при смърт на страна по спора или при прекратяване на юридическото лице - страна по спора.

Съобщение на медиатора за прекратяване на медиацията:

Чл. 19. При прекратяване на медиацията медиаторът незабавно изпраща на страните писмено съобщение, че медиацията е прекратена и посочва датата на прекратяване, дали медиацията е приключила с разрешаване на спора, и ако да, дали разрешаването е изцяло или отчасти.

VI. Неотговорност на медиатора и неговите служители

Неотговорност на медиатора:

Чл. 20. Медиаторът не носи отговорност пред когото и да е за действия или бездействия, свързани с процедурата по медиация.

VII. Документи

Документи за администрирането на процедурата по медиация:

Чл. 21. Администрирането на процедурата по медиация се извършва въз основа на следните образци на документи:

1. Заявление за медиация;
2. Споразумение за медиация;
3. Декларация за поверителност;
4. Декларация за поемане на случай;
5. Списък на медиаторите;
6. Други.

VIII. Такси и разходи по медиацията

Определяне на таксите:

Чл. 22. (1) Таксите и разходите за провеждане на медиация се определят в Тарифата за таксите за медиация, представляваща неразделна част от тези Правила.

(2) Таксите се заплащат авансово и са дължими независимо от изхода от медиацията.

Отговорност на страните за таксите и разходите:

Чл. 23. (1) Таксите и разходите за медиация се понасят по равно от страните, освен ако е уговорено друго.

(2) Всяка от страните заплаща попадащата ѝ се такса. Една от страните може да плати таксата и за другата страна.

(3) Извън таксите и разходите, предвидени в Тарифата, всяка от страните понася направените от нея други разходи във връзка с медиацията.